

[731]
A 107

SC

No. of Printed Pages: 02

Sardar Patel University

M. A. Examination IVth Semester (CBCS) Sanskrit
Friday Date: 01/04/2016 Time: 02.30 p.m. to 05.30 p.m.

**PA04C SAN07: Nyayabhasya (Adhyay I&II) &
Nyayasiddhantamuktavali (Anuman Khand)**

Total Marks: 70

(૧૦)

- પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)
૧. નીચેનામાંથી ઉદ્યોતકરનો ગ્રન્થ કયો છે ?
- (A) ન્યાયભિંદુ (B) ન્યાયપરિશુદ્ધિ
(C) ન્યાયવાર્તિક (D) તાત્પર્યટીકા
૨. નૈયાયિકોના મતે નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ નથી.
- (A) સિદ્ધાંત (B) અવયવ
(C) તર્ક (D) કર્મ
૩. इन्द्रियार्थसन्निकर्षजन्यं ज्ञानं ——— ।
- (A) अनुमानम्। (B) प्रत्यक्षम्।
(C) उपमिति:। (D) शब्द:।
૪. નૈયાયિકોના મતે નીચેનામાંથી પ્રમેય નથી.
- (A) ઇન્દ્રિય (B) દોષ
(C) જ્ઞાન (D) દુઃખ
૫. ————ચાડસ્ય શાસ્ત્રસ્ય પ્રવૃત્તિ: ।
- (A) પચ્ચધા। (B) સપ્તધા।
(C) એકાદશધા। (D) ત્રિવિધા।
૬. આપ્તોપદેશ: શબ્દ: । સૂત્રનો ક્રમાંક જણાવો.
- (A) ૧/૧/૭ (B) ૧/૧/૧૫
(C) ૧/૨/૭ (D) ૧/૨/૧૨
૭. સાધ્યસાધર્મ્યાત્ તદધર્મભાવી દૃષ્ટાન્ત——— ।
- (A) પ્રતિજ્ઞા। (B) હેતુ:।
(C) નિગમનમ્। (D) ઉદાહરણમ્।
૮. સિદ્ધાન્તમભ્યુપેત્ય તદ્વિરોધી ——— ।
- (A) પ્રકરણસમ:। (B) વિરુદ્ધ:।
(C) સવ્યભિચાર:। (D) કાલાતીત:।
૯. અવિજ્ઞાતત્વેર્થે કારણોપપત્તિ: તત્ત્વજ્ઞાનાર્થ ——— ।
- (A) વાકછલમ્। (B) ઉપચારછલમ્।
(C) સામાન્યછલમ્। (D) તર્ક:।
૧૦. વૈશેષિકદર્શનનું બીજું નામ શું છે ?
- (A) પૂર્ણપ્રકાશદર્શન (B) સાંખ્યદર્શન
(C) ઔલૂક્યદર્શન (D) ન્યાયદર્શન

प्र- २ नीचेनामांही गमे ते ऐक गद्यभंडनो सभजूती सलित गुजरातीभां अनुवाद करो:

(१०)

१. न तर्हीदानीमिदं भवति- 'आत्मा मनसा संयुज्यते, मन इन्द्रियेण, इन्द्रियमर्थेन,' इति ? नेदं कारणावधारणम्- एतावत्प्रत्यक्षे कारणमिति, किन्तु विशिष्टकारणवचनमिति। यत्प्रत्यक्षज्ञानस्य विशिष्टकारणं तदुच्यते; यत्तु समानमनुमानादिज्ञानस्य, न तन्निवर्तत इति। मनसस्तर्हीन्द्रियेण संयोगो वक्तव्यः ? भिद्यमानस्य प्रत्यक्षज्ञानस्य नायं भिद्यत इति समानत्वान्नोक्त इति।

२. न सम्बन्धकारितं शब्दार्थज्ञानम्, किं तर्हि ? समयकारितं यत्तदवोचाम। 'अस्येदम्' इति षष्ठीविशिष्टस्य वाक्यस्यार्थविशेषोऽनुज्ञातः शब्दार्थयोः सम्बन्ध इति समयं तमवोचाम इति। कः पुनरयं समयः ? 'अस्य शब्दस्येदमर्थजनितमभिधेयम्' इति अभिधानाभिधेयनियमनियोगः। तस्मिन्नुप-युक्ते शब्दादर्थसम्प्रत्ययो भवति। विपर्यये हि शब्दश्रवणेऽपि प्रत्ययाभावः। सम्बन्धवादिनापि चायमवर्जनीय इति।

प्र- ३ अनुमान प्रभाषा विशे सविस्तर नोंध लभो.

(२०)

अथवा

प्र- ३ न्यायदर्शनना प्रमुभ आचार्योनो सविस्तर परिचय आपो.

(२०)

प्र- ४ नीचेनामांही गमे ते ऐक कारिका अनुवाद सलित सभजवो:

(१०)

१. व्याप्यस्य पक्षवृत्तित्वधीः परामर्शः उच्यते।

व्याप्तिः साध्यवदन्यस्मिन्न सम्बन्धउदाहृतः॥

२. सिषाधयिषया शून्यासिद्धिर्यत्र न विद्यते।

सपक्षस्तत्रवृत्तित्वज्ञानादनुमितिर्भवेत्॥

प्र- ५ डेत्वाभास विशे सविस्तर नोंध लभो.

(२०)

अथवा

प्र- ५ न्यायसिद्धांतमुक्तावली ग्रन्थनो सविस्तर परिचय आपो.

(२०)

* * * * *